

4
MEGÚJHODÁS KÖNYVTÁR 1. SZÁM

**A
magyar zsidók
és
a magyar föld**

IRTA
**LIEBERMANN
MANÓ**

Ára **2** kor.

A MEGÚJHODÁS KÖNYVTÁR szerkesztő-
sége, Budapest, Vill., Orczy-ut 38. III. 30.

Főbizományos: KUCSERA GYULA, Budapest, Ferenc-körut 43. III. 17.

A MAGYAR ZSIDÓK
ÉS
A MAGYAR FÖLD

IRTA

LIEBERMANN MANÓ

A „MEGUJHODÁS KÖNYVTÁR“ SZERKESZTŐSÉGE
BUDAPEST, VIII., ORCZY-UT 38. III. 30.

Engel S. Zsigmond kő- és könyvnyomdai műintézete,
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 43.

A magyar zsidók és a magyar föld.

Indokolás és terv, hogy a zsidó ifjuság
egy része a földművelésre tereltessek.

Dr. Buza Barna

*földművelésügyi miniszter urnak
ajánlja mély tisztelettel*

a szerző.

ELŐSZÓ.

most befejezéshez közeledő háboru fájdalmasan hosszú ideje alatt szokatlanul sok szó esett magyar hazánkban a zsidóságról. *Ebben a sok szóban és sok írásban azonban nagyon kevés volt az elfogulatlanság és még kevesebb a higgadt tárgyilagosság.* Ez nem is csoda, hiszen itten eddig minden csak látszatra ment. Látszat volt Magyarország önállósága és függetlensége, látszólagos volt a törvények érvényessége, látszat volt a liberálisok liberálizmusa és ha a mostani jelek nem csalnak, látszat volt a klerikálisok klerikálizmusa is, stb. Miután tehát politikában és társadalomban a látszat volt a fontos, ezért a valósághoz nyulni csak óvatosan lehetett, mert a történések és összefüggések valódi okainak kutatása és feltárása azt a látszat-rendszert felborította volna. Ezt azonban a rendszer haszonélvezői mindenáron megakadályozni igyekeztek. Mindemellett történtek gyakori kísérletek arra, hogy a kis és nagy események valódi okait kikutassák és feltárják és ilyen módon megteremtsék az alapot olyan változásokhoz, melyek az igazság tágabb érvényesülését s a jobb boldogulás általánosabb lehetőségét előidézzék.

Eme kísérletek közé tartozik ez a tervezet is.

1917 december havában előadtam ezt előszóval Szabolcsi Lajos dr.-nak. Amint mondta, neki ez a terv nagyon tetszett, ajánlotta, hogy foglaljam minél előbb írásba és megígérte, hogy Székely Ferencnek fogja átadni, aki szerinte a legalkalmasabb

férfiu arra, hogy e tervet megvalósítsa. Ezt az ajánlatot örömmel vettem, mert én is úgy véltem, hogy ezen az uton fog ez az évek óta dédelgetett tervem leggyorsabban és legbiztosabban valósággá válni *magyar hazánk és a magyar zsidóság nagy üdvére.*

December 30-án át is adtam Szabolcsi szerkesztő urnak ezt a tervezetet. Ő semmi kivetni valót nem talált benne, sőt tetszését nyilvánította és ígéretének mindjárt eleget is tett.

1918 január 14-én levelet kaptam Székely Ferenc udvari tanácsos urtól, melyben ez ügyre vonatkozólag a következőt közölte velem: „Hozzám juttatott memorandumát tüzetesen át fogom tanulmányozni, aminek megtörténte után lesz szerencsém arra visszatérni.“

Egy darabig vártam, de miután semmi értesítést sem kaptam, március 1-jén elmentem a Belvárosi takarékpénztárba, hogy az ügy mibenállása iránt érdeklődjem. Öméltósága lekötelező udvarias-sággal fogadott, de szavai azt a benyomást tették rám, hogy a dolgot nem veszi a kellő komolysággal. Májusban beküldtem egy progresszív irányu magyar napilapnak. Többszöri érdeklődés után értesítettek, hogy egy törvényszéki birónak osztották ki véleménye-zés végett. Ettől október 30-iki kelettel a következő levelet kaptam:

„Több alkalommal és nagy érdeklődéssel olvastam el a csatoltan visszaküldött dolgozatát.

Álláspontom röviden a következő. Igen sok megszívlelni való van dolgozatában és egész új és figyelemre méltó ötletek. Felfogásom szerint azonban egy igen súlyos hibája van munkájának, helyesebben eszméjének. Ugyanis minden felekezeti alapon való elszeparálását az embereknek megengedhetetlennek és kivihetetlennek tartom, mert nézetem szerint a vallás mindenkinek legsajátosabb magánügye.

Ugy vélem tehát, hogy eszméi egy készülő földbirtokpolitikánál — mely azonban az ország összes lakóira kell hogy kiterjedjen — méltatásra érdemesek, dacára annak, hogy sok hasonló dolgot olvastam ugyan már, de valami új dolgozatában mégis van.“

Ezen levél tisztelt írójával, ki mint finom tapintatu keresztény ember a zsidóságot *csak* felekezetnek mondja, vitába nem

bocsátkozhatom, miután a magyar zsidóság eddigi hivatalos szóvivői mindég nagy sérelemnek tüntették fel, ha Magyarországon a zsidóságot valaki másnak, mint *csupán* felekezetnek akarta tekinteni. Ezért csak elismerés jár neki, amiért erre az indokolatlan érzékenységre tekintettel van.

Azonban a legujabb események ezt a hisztérikus érzékenységet teljesen komikumká fokozzák le. Ezt legjobban bizonyítja Buza Barna földmivelésügyi miniszter urnak a f. hó 6-iki zsidógyűlésen tett őszinte férfias kijelentése: „Én azokat a zsidókat, akik már évtizedek óta beolvadtak a magyarságba és magyaroknak érzik, tudják és vallják magukat, mindig is testvéreimnek tekintettem és testvérként szerettem. De nincs kifogásom azok ellen a zsidók ellen sem, akik azt hangoztatják, hogy ők a zsidó nemzet fiai, én minden nemzeti érzést, hovatartozóságot tiszteletben tartok, elismerem mindkét álláspont jogosságát. Mi nemcsak a magyar zsidókkal, de a zsidónemzetű zsidókkal is együtt akarunk és együtt tudunk élni úgy, mint ahogy együtt tudtunk élni a románokkal, a szlovákokkal, a szerbekkel és reméljük, hogy a zsidónemzetű magyar állampolgárok sem akarnak elszakadni Magyarországtól.“

Eme kijelentés, melyet vezetőállásu, egészséges gondolkodásu, szavahihető fajmagyar ember önként tett nyilvánosan, világosan igazolja, hogy sem oka, sem célja nincs annak a babonás szolgálalkü félelemnek, mely a magyar zsidóság eddigi ugynevezett vezetőit mindjárt önkivületbe ejtette, mihelyt bárki a magyar zsidóságot nem *csupán* felekezetnek mondotta. Ennek a gettó-izü félelemnek a szüleménye p. o. az a szánalmas félrebeszélés is, mely Mezey Ferenc dr. kir. tanácsos, orsz. izr. irodai alelnök úr tollából az „E—g“ november 2-iki számában megjelent, melynek egyik kiemelkedő mondata a következő: „A zsidóság pedig, melynek magyar volta, hazafiassága az állam létharcának minden szakában kételyen felül állónak bizonyult, tulhelyezkedve a vádak özönén, lászon hozzá, hogy *elkülönözésének egyedüli jogos területén*, hitéletének némely nyilvánulásában megszabaduljon amaz apró külsőségektől is, melyek az asszimilációnak tán utját állhatják.“

Aki a zsidóságnak ezekben a válságos napokban zsidó vezető állásban csak ilyen tanácsot tud adni, az okosabban tenné, ha az arra való hivatottság tanúsítása nélkül lefoglalt vezető zsidó állását sietve otthagyná, hogy ne akadályozza többé a zsidó pártok egymáshoz való közeledését, mert tagadhatatlan, hogy a magyar zsidóság igen sok lelki és egyéb nyomoruságáért tulnyomó mértékben őt terheli a felelősség.

A magyarságnak és a magyar zsidóságnak egyaránt az itt következő, vagy ehhez hasonló tervnek a megvalósítása válna leginkább üdvére, mert *ez felelne meg legjobban a magyarság és minden hazai nemzet érdekének, továbbá a zsidóság vallásos és nem vallásos részének, valamint a beolvadni és az önálló életet folytatni akaró rétegeknek.* Ezért bocsátom a nagy nyilvánosság elé, hadd ítéljenek a hivatottak és alakuljon ki ebben a kérdésben is a közvélemény.

Bizalommal nézek a nagyközönség birálata elé.

Budapest, 1918 november 14-én.

A magyar zsidók és a magyar föld.

Indokolás és terv, hogy a zsidó ifjuság egy része a földművelésre tereltessek.

A zsidó állam megszűnésével és a kereszténység terjedésével megkezdődött a zsidókérdés. Ez a kérdés mind e mai napig megoldást nem nyert, hiába kísérleteznek vele kétezer év óta. Eleinte csak vallási problémának nézték és erőszakkal akarták megoldani, ez nem sikerült. A tizennyolcadik század végén, mikor a nyers erőszak végleg lejárt magát és helyét a szabadság látszata mögé rejtőzött finomkodó ravaszság foglalta el, ezt a módszert a zsidókérdés megoldására is alkalmazták. Ez sem vezetett megoldáshoz, mert ekkor a zsidókérdésnek vallási éle letompult ugyan, de annál jobban előtérbe jutott faji kérdés alakjában. Ennek következtében a XIX-ik században, midőn a vallási türelmesség és közömbösség divattá és jelszóvá lett a középső és a vezető rétegekben, a zsidókérdés ismét nem vesztett jelentőségéből, mert ezekben a körökben mint faji kérdés folytatta tovább dicstelen életét. Mikor aztán a faji és nemzetiségi kérdések iránt mindig szélesebb rétegekben kezdett terjedni a megértés és méltánylás, a zsidókérdés ismét nem közeledett nyugvóponthoz. A folyton fokozódó indusztriálizálódás fölszínre vetette és előtérbe tolt a gazdasági kérdések egész halmazát. Mindent gazdasági szempontból kezdtek figyelni és tárgyalni. Így természetesen a zsidók életét és ténykedéseit is gazdasági nézőpontokból kiindulva bírálták. Tekintve azonban azt, hogy a zsidóság megítélésében a legkevesebb gondolkodó és kutató tudott elfogulatlan álláspontra helyezkedni, mert *a mult hagyományai*ban részben rosszakaratból, részben tájékozatlanságból *az okok és okozatok egymással fölcserélve maradtak reánk*, e kérdésre vonatkozó minden eddigi tudományos megállapítást és megoldási

kísérletet tévesnek kell tekintenünk. Már az magában, hogy a zsidóságról mint 'zsidókérdésről vitatkoznak, félreértésen alapszik. Ez a beállítás úgy tünteti fel a dolgot, mintha a zsidóság létezése, fennmaradása és az önmagából, mint élő szervezetből eredő biológiai törvényei szerint való tovább fejlődése jogosulatlan és az emberi közösségre, vagy valamelyik nemzetre nézve káros volna. Ez így a vita alapját nem képezheti, mert igazságtalan, mert ellentmond a történeti tapasztalatoknak és a természeti törvényeknek és mert túlhaladott álláspont, miután abból az elavult keresztény felfogásból ered, mely az egész emberiségre az isteni tiszteletnek és a világnézetnek egyetlen egy formáját akarta ráparancsolni és kizárólagossá tenni.

Ezt az álláspontot megcáfolta egyrészt a zsidóság a maga törhetetlen kétezer éves fennmaradásával, másrészt az a tény, hogy majdnem valamennyi keresztény lakosságú országban törvénybe ígatták a vallás- és vélemény szabadságot.

Mindemellett azonban tagadhatatlan, hogy a zsidóság elhelyezkedésének a kérdése még távolról sincs megoldva oly módon, hogy a legelfogulatlanabb szemlélő szerint is általánosabb megnyugváshoz vezetne.

A középkori jogi és társadalmi viszonyok tudvalevőleg a zsidó tömeget kizárólag a kiskereskedelemre és a pénzműveletek üzésére szorították. A földművelés, iparüzés és a köztisztviselői pálya el volt zárva előttük. A tágabb jogkiterjesztés korszakának kezdete megadta ugyan nekik a lehetőséget, hogy ezeken az addig elzárt tereken is érvényesülhessenek, de nem nyújtotta nekik ahhoz a módot, hogy ezt tömegesen megtehessék lényük és felfogásuk majdnem teljes megtagadása nélkül. *A földműveléshez hiányzott ezenkívül a föld és az alkalom, hogy erre a fiataloktól kezdve ránevelődjenek.* Ahhoz, hogy földművesekké váljanak, alacsonyabb kulturfokon álló környezetbe kellett volna lépniök egyenként mint napszámosok, évszázadokon át nem gyakorolt izommunkát végezniök, nekik idegen szokásokba beleilleszkedniök olyan keresetért, mely a parasztokénál magasabb kulturigényeik fedezésére elégtelen lett és maradt volna. Ehelyett inkább régi foglalkozásaikhoz ragaszkodtak, melyekre azért szorították rá, mert azok megvetettek voltak és ők még ellenszenvesebbé lettek, mert ezeket a foglalkozásokat üzték — csupán azért, mivelhogy ezekbe már beleélték magukat és testileg-lelkileg azokhoz alkalmazkodtak, vagy pedig az ipari és értelmi pályákra léptek. Ezeken a pályákon is meg kellett ugyan

küzdeniök egy csomó előítélettel, itt is idegenkedéssel fogadták őket, ide is csak egyenként, mintegy kivételesen, nyertek bebocsátást. Ahhoz, hogy ezeken a pályákon érvényesülhessenek, nem volt elég a rátermettségek és a derekas helytállás, hanem ezenfelül még fel kellett áldozniok zsidó sajátosságait, felfogásukat Istenről és emberről, ugrásszerűen, természetes átmenet nélkül szakítaniok kellett a multtal és az ebből folyó életmóddal. Gyorsan, szinte máról holnapra, bele kellett illeszkedniök egy nekik teljesen idegen környezetbe, melynek megvolt a maga rendszeres fejlődésmenete, melyben azonban ők gyökértelenül álltak. *Ez a gyökérnélküliség és egyéntelenség természetesen nem tette őket vonzóvá, hanem ellenkezőleg, mennél jobban igyekeztek, hogy az új környezetbe beleilleszkedjenek, annál taszítóbb hatást gyakoroltak.* Ha ezekre a pályákra csak elvétve, ritka időközökben került volna egy-egy zsidó, ez még nem keltett volna szerves és általános ellenszenvet. Szívesen befogadták volna, vagy azért, hogy mint különlegességen mulassanak rajta, vagy pedig azért, hogy fokozottabb erő kifejtését osztályérdekük harcában a maguk céljaira hasznosítsák.

Tekintve azonban, hogy a zsidók, habár csak egyenként és nehezen nyernek bebocsátást, mégis tömegesen tódulnak ezekre a pályákra, valószínű, hogy ez előbb-utóbb ferde helyzetet fog teremteni és zavarokat fog okozni.

Ezen tehát országos érdekből és zsidó érdekből egyaránt változtatni kell.

A szabadságot visszafejleszteni, az érvényesülési lehetőségeket részlegesen korlátozni nem lehet és nem szabad, mert ez, miként az eddigi összes történeti példák bizonyítják, nagyon megbosszulja magát, olyannyira, hogy az állam polgárainak majdnem egész összességét megakasztja a gazdasági és szellemi fejlődésben és végeredményben nemzeti katasztrófához vezet. Másrészt viszont elképzelni alig lehet, hogy hazánk 20 milliónyi lakóssága nyugodtan tűrje, hogy az alig 1 milliónyi zsidóság egészen lefoglalja az ipart, a kereskedelmet és az értelmi pályákat és kiválóbb meg szerencsésebb elemei folyton növekedő számban a nagytőke és nagybirtok uraivá váljanak és irodalomban, művészetben, tudományban és politikában a vezetős szerepeket magukhoz ragadják. Az adott helyzetben mégis ez a fejlődés menete, mert *a zsidó tömeg vagyontalansága, régi kenyérkeresetének megalapozatlansága és emellett örökölt magasabb kulturigényei fokozottabb erő kifejtésre készítetik és rászorítják ezekre a pályákra, amelyeken kevés kezdő vagyonnal*

is boldogulni és gyakran gyorsan előre haladni lehet és kell, mert minden megállás visszaesést, sőt megsemmisülést jelent. Itt azonban szemben találják magukat azokkal a rétegekkel, melyek már addig is azokon a pályákon működtek és azokkal, kik a parasztságból feltörekednek. Habár a köznek csak hasznos, ha minden pályán szabad verseny folyik, ez mégis csak bizonyos határig van így. Ha a verseny a kellő mértéknél nagyobb, határozottan káros, mert vagy korrupcióhoz vezet, vagy fölösleges energiapazarlást eredményez, miután ezek a kereseti források nem bővíthetnek a versenyzők számához mérten. Elkerülhetetlenül szükséges tehát, hogy a versenyzők száma a köz érdekének megfelelő mértékre lepassztassék, anélkül, hogy ez erőszakos rendszabályokkal történjék és hogy a legcsekélyebb emberi energia elparlagosodásra legyen kárhoytatva. Ez csak úgy valósítható meg, ha a zsidó ifjuság jelentékeny részét rendszeresen földművelésre nevelik a többtermelés elveinek megfelelőleg.

Igaz ugyan, hogy e téren már eddig is történtek kísérletek, de kevés eredménnyel. Ennek oka egyrészt, mert ezek a kísérletek jótékonyági alapon történtek, másrészt pedig, *mert többnyire meglelt embereket, kik fiatal éveiket más pályákon töltötték, fogtak földművelésre.* Már pedig ennek a foglalkozásnak éppugy, mint az ipari és értelmi foglalkozásoknak fő- és alapfeltétele, hogy az ember gyermekkorától legyen arra ránevelve, mert különben csak kivételesen és többnyire rosszul s kedvetlenül, éppen ezért csupán átmenetileg, legfőlebb egy nemzedéken át tud amellet maradni. Emiatt nem sikerült a báró Hirsch-féle argentiniai telepítés, habár sok pénzt fordítottak reá és ezért tudnak nagyon nehezen beválni a szentföldi telepítések, habár ott a lelkesedés is erősen közreműködik. Ezeknek még az is eredendő hibájuk, hogy a telepéseket messze földről és más éghajlat alól kell oda szállítani.

Van ugyan hazánkban is egy zsidó földműveseket nevelő intézmény, a „MIKÉFE“. Ez azonban komolyan számba sem vehető, ha tekintetbe vesszük, hogy évi jelentése 72 éves fenállás után 6 földművesről, 31 kertésztől szól. Ilyen kirakategyesület nem alkalmas országos kérdés megoldására és jelentékeny átalakulás előidézésére. Ez a gyenge törekvés is — jobb hiányában — dicséretet és támogatást érdemel ugyan, de ez, őszintén szólva, nem egyéb, mint egy üvegházi növény.

Ha előrelátók akarunk lenni és magyar hazánkat meg a magyar zsidóságot végzetessé válható fölösleges megrázkódtatások-

tól és megelőzhető válságoktól megkímélni akarjuk, akkor oly reális üzleti alapra helyezett nagyarányú vállalkozást kell teremtenünk, mely lehetővé teszi, hogy évenként legalább kétezer zsidó fiú és ugyanannyi leány 10 éves kortól a földművelésre nevelődjék és előre gondoskodás történjék, hogy mire az önállóságra és a családalapításra alkalmas kort elérik: házat, gazdasági felszerelést és annyi földet kapjanak hosszulejártatú törlesztés ellenében, melyből saját munkájuk után tisztességesen megélni tudjanak. Ez az eljárás mindaddig folytatandó, amíg a magyar zsidóság $\frac{3}{4}$ része vagy legalább többsége önálló kisgazda földművessé nem lesz.

Ennek keresztülviteléhez szolgáljon utmutatásul a következő vázlatos terv.

Pénzcsoport alakul körülbelül kétszázmillió korona alaptőkével. Magához vált a szabadforgalmu nagybirtokok 10.845,866 katasztrális holdnyi területből annyit évenként, amennyi a viszonyokhoz mérten szükséges és megszerezhető. Emellett iparvállalatokat létesít itthon termelt nyersanyagok feldolgozására és főképp olyan cikkek gyártására, melyekben eddig behozatalra szorultunk. A föld és az iparvállalatok szakavatott zsidó kezek vezetése mellett annyit jövedelmeznie, hogy a bevételből fedezetet nyerne a befektetett tőke kamata és jelentékeny többlet maradna. Ezt a többletet a zsidó ifjuság földműves- és iparosképzésének céljaira fordítanák. Ez sem volna ajándék, csak befektetés, mely később amortizáció alakjában visszatérülne.

Az ifjuság három-négyszáz éves csoportokban nyerne más és más birtoktesten elhelyezést és háromféle nevelési módszer szerint nevelnék. Az egyik módszer a konzervatív zsidók igényeihez alkalmazkodna, a másik a haladók irányához, a harmadik viszont a birtokokon és a vállalatokban alkalmazott keresztények gyermekeinek nevelésére szolgálna.

A tanterv természetesen a legtökéletesebb elméleti és gyakorlati elvek és tapasztalatok szerint volna megállapítva. Ennek az lenne a vezéreszméje, hogy a szerinte nevelt nemzedékek a jelenlegi földműveseknél és gyári munkásoknál magasabb kulturnívón álljanak, tökéletesebb szakképzettséggel bírnak és a többtermelés kivánalmainak megfelelően tudjanak gazdálkodni és dolgozni. Mindjárt a fölvetelnél azt a biztosítást kell nyerniök, hogy mire az önállósítás korát — mely a 24 éves kornál későbbre kitolható nem lehet — elérik, megkapják azt az anyagi alapot, mely tisztességes megélhetésük alapjának megteremtéséhez szükséges. Egyszersmind

arra is intézményes biztosítékot nyerne, hogy az önállósítás koráig kifejtett munkájuk eredményét is a kihasználási rendszer tulkapásai nélkül fogják javukra irni és ha közben kilépnének, a rájuk eső részt igazságos mérték szerint megállapítják, úgy hogy ott töltött idejük és teljesített munkájuk semmikép sem megy veszendőbe. Erre azért volna szükség, hogy a zsidóság széles rétegei teljes bizalommal vegyék igénybe ezt az intézményt, mert hiszen köz-tudomásu dolog, hogy még a legszegényebb zsidó szülőknek is legfőbb gondja gyermekeik jövőjének a biztosítása. Ha tehát gyermekeik jövőjét biztosítottak fogják látni és a konzervatívok, kik itten leginkább jönnek tekintetbe, mert ezek képezik a magyar zsidóság nagyobb és szegényebb részét, meggyőződnek, hogy gyermekeik vallásosságát nem fenyegeti veszély, egész biztos, hogy tömegesen és készséggel fogják a zsidó szülők gyermekeiket ennek az intézménynek a nevelésére bízni. Itt, ahol a kényszer vagy a puszta rábeszélés sohasem vezetne célhoz, a bizalomkeltő eljárás, a jövőnek és a vallásos nevelésnek intézményes biztosítása mintegy magától fogja a kellő mederbe vezetni e nagy átalakulás üdvös folyamatát.

A kezdet után számított 12—14 évvel válnék esedékessé az első telepítés. Ez a következőkép volna eszközölhető. A már előre megvásárolt szabadforgalmu nagybirtokok területéből kihasítának annyit, amennyi egy-egy 3—400 házu földműves község létesítéséhez szükséges. Megépítik a községek egyenlő típusu lakóházait, gazdasági, kulturális és egészségügyi épületeit, beszerzik a szükséges felszereléseket a leendő tulajdonosok előzetes együttes beleegyezésével és e kész, felszerelt kiscsajda-otthonokat egyszerre átadják a fiatal házaspároknak, kik tanult gazdasági készségüket itt a saját boldogulásukra értékesítik és a jobban megművelt föld nagyobb hozamából saját munkájuk után tisztességesen megélnék, tartozásukat hosszú időre felosztott kis részletekben lefizetik és az állam iránti kötelességeiket adóban pontosan teljesítik.

Annak pedig, hogy ezen új községek rendjét vallási, vagy más nagyobb ellentétek fel ne borítsák, úgy vennék elejét, hogy egy-egy községbe csak az egy módszer szerint nevelteket telepítenék. Azt viszont, hogy a tudat alatt szunnyadozó esetleg örökölt merkantil hajlamok e czélszerű beosztásokban káros átalakító eltolódásokat ne okozzanak, úgy ellensúlyoznák, hogy — amire hazánkban több példa van — joghatályu megállapítással kikötnék, hogy egy községben egy eredeti birtokrésznel többnek senki sem

lehet a tulajdonosa, tulajdonos csak az lehet, aki maga műveli a földjét és 1—1 eredeti birtok részekre nem bontható. A gazdák bármikor eladhatják birtokrészüket, de kizárólag csak a községnek és csak az eredeti vételáron. A község viszont köteles záros időn belül a magához váltott birtokrészt új kisgazdának eladni. Ilymódon megszűnnék a zsidók gyökérvéltetésük, mert így erősen össze volnának kötve az immár bő zsidó vérvérrelátással is védett magyar földdel. Megszűnne a zsidó tömeg egzisztenciájának megalapozatlansága és ezzel egyszersmind megszűnne az a szemetszuró jelenség, amit az 1914. évi statisztika is mutat, hogy a gimnáziumokban és reáliskolákban együtt 16.649 izr. tanuló van, és lételemjét vesztené az a rosszakaratu izgató vérszűrtetés, hogy a zsidók előzönlük és kisajátítják a kereskedelmi, ipari és értelmi pályákat és egészségtelen versenyt okozva magukhoz ragadják ezeket a vezető társadalmi pozíciókat és hogy a nagytőke meg a zsurnalisztika birlalásával itt a magyarságnak káros és idegen szellemet tesznek uralkodóvá.

Ezentul a magyar zsidóságnak, melynek száma 1914-ben 956.416 és természetes szaporodása ugyanakkor 9145 volt, csak egy töredéke kerülne ezekre a tőlük féltett és irigyelt, de nem mindig és nem mindenkinek rózsás pályákra. E terv megvalósítása esetén a zsidóknak csak olyan arányu hányada, mint a keresztényeké, lépne ezekre a részükre jelenleg kizárólag megközelíthető pályákra, mert a többi paraszti gondtalanságban és biztonságban művelné példaadó és nemzetgazdagító tökélyel a hazai rögöt. Ez üdvös ellentéte volna a mai helyzetnek, amikor éppen *a nicstelen-ség és a biztos talaj hiánya* üzi, hajtja a zsidót, a szegényt épugy, mint a gazdagot, az idegeket örlő erő kifejtésre, az ellenszenvet szülő alakoskodásra és önmehtagadásra, a saját és a mások hagyományainak a keresztülgázolására.

Kétségtelen, hogy ennek a tervnek a hallatára is fülsiketítő jajveszéklésbe fognak kitörni és gyűlölet szítására ürügyet fognak ebben is találni azok, akik a zsidóság minden lélegzetvételt rosszakarattal kísérik. Ez azonban nem képezhet komoly akadályt, mert az a józan, becsületes magyar akarat, mely a multak vétkeit jóvátenni igyekezett az emancipáció és recepció törvénybefoglalásával, csonkítatlanul él és biztosan segítségére fog sietni annak a törekvésnek, *hogy a zsidók végre önerejüköl önönmagukat emancipálják*, ha ez a törekvés imponálóan komoly, elszánt és tettekész lesz.

Hiszen minden józaneszü ember beláthatja, hogy itt nem új térhódításról, hanem béketeremtő munkáról és meglevő erő- és

értékeknek a közre nézve legcélszerűbb és leggazdaságosabb hasznosításáról van szó oly megoldással, mely csak általános megnyugvást kelthet, mert senkit sem károsít és senkit a helyéből ki nem szorít, hanem ellenkezőleg, mindenkinek a legteljesebb javát szolgálja. A birtokos földjeért a tőle kívánt elérhető árt kapná meg és azokról, akik eddig művelték a földet, ugyanolyan gondoskodás történnék, mint a letelepitendő új zsidó földművesekről. Az állampolgárok összessége ennek csak hasznát látná, mert az általános jólét emelkedne, hiszen már Nagy Frigyes mondta: „A földművelés a művészetek elseje, enélkül sem kereskedők, sem királyok, sem költők, sem filozofusok nem létezhetnének, csak az az igazi gazdagság, amit a földből kihozni tudunk“. A magyar nemzet viszont egy folyton felszinen tartott izgató kérdéstől szabadulna, mert épügy, mint a szászokba, kik 350.000-en laknak egy tömbben, nem ütközik senkisémmel, a zsidókba sem ütköznének többé.

A papir türelmes. Egy terv kigondolása és leírása nem túl nagy dolog. Ez különben is csak vázlat. Igazi nagy dolgot az fog művelni, a magyar nemzetet és a magyar zsidóságot örök hála az fogja lekötelezni, aki ezt a tervet a kezébe veszi és addig nem nyugszik, amíg valóra nem váltja!

Itt természetesen csak a magyar zsidó nagy pénzügyi tekintélyek jöhetnek tekintetbe. Ez nem olyan nagy, hogy túlhaladná az ő zsenialitásukat és nem olyan kicsiny, hogy ne volna hozzájuk méltó.

Ha valóra váltják, világra szóló példát teremtenek! Ha nem teszik, akkor ezzel esetleg igazat szolgáltatnak azoknak, akik a magyar zsidók vezetőiről kicsinylőleg beszélnek és ezért kár, igen nagy kár volna.

